

"ماهنامه آموزشی الکترونیکی محیط و پسماند"

تهیه کننده: انجمن علمی مهندسی و مدیریت پسماند ایران

همکاران این شماره: سعید مردان

شماره ۵- خرداد ۱۳۹۴

هو انشاکم من الارض و استعمرکم فیها.....
او خدایی است که شما را از زمین بیافرید و آبادانی آن را به شما وا گذاشت.

مقدمه

همانطور که در شماره های قبلی نیز بیان شد، این ماهنامه قصد دارد با زبانی ساده مسائل مرتبط با توسعه پایدار و محیط زیست را با شما در میان بگذارد. به زعم ما و با توجه به رسالت انجمن در راستای توسعه پایدار، ضرورت پرداختن به مقولات و مباحث زیست محیطی در جهت ارتقاء سطح دانش زیست محیطی اهمیت خاصی دارد. ماهنامه محیط و پسماند ابزاری برای انعکاس و فرهنگ سازی مباحث زیست محیطی مرتبط با فعالیتهای انجمن است که با رویکرد توسعه پایدار سعی بر تحقق این مهم دارد. این ماهنامه آمادگی دارد مطالب دریافتی از همکاران و کارشناسان محترم را با ذکر نام کارشناس مربوطه درج نماید.

آیا شما " مصرف کننده سبز " هستید ؟

چنانکه مصرف کننده سبز هستند ، احتمالاً می کوشید تا از بعضی کالاها و انجام بعضی کارهای زیر اجتناب کنید :

- از هر چه که برای سلامتی ما و دیگران زیان آور است .
- دفع زباله های حاصل از ساخت و مصرف کالاها که به محیط زیست آسیب می رساند.
- تولید زباله بیش از حد ، به خاطر استفاده از بسته بندی های بی رویه و تولید کالاهایی که خیلی سریع بی مصرف می شود و بایستی دور ریخته شود .

- استفاده از موادی که از حیوانات و گیاهان به دست می آید و یا از مکان هایی به دست می آید که در نتیجه استخراج آنها محیط زیست تخریب می شود .
- استفاده از داروها و موادی که از حیوانات به دست می آید و یا نتیجه آزمایش های غیرلازم بر روی جانوران است .
- استفاده از داروها و موادی که باعث رنج کشیدن مردم در کشورهای دیگر به ویژه در کشورهای فقیر جهان سوم می شود .

شاید از قدرتی که با مصرف کننده سبز شدن به دست می آورید متعجب شوید. برای یک بار هم که شده ، میان کالاهایی که به محیط زیست آسیب می رساند و کالاهایی که کمتر به آن آسیب می رساند ، نوع دوم را انتخاب کنید . بدین ترتیب قادرید تولید کنندگان کالاهای زیان آور را وادار سازید تا روش های تولید خود را جهت حفظ محیط زیست بهبود بخشند. اگر همچنان آنان بر روش های تولیدشان پافشاری کردند و شما نیز همچنان این کالاها را تحریم کردید ، آن وقت آنها دست به ریسک خطرناکی در کار خود زده اند.

با اعتماد به نفسی که به دست آورده اید می توانید با مردم مختلف صحبت کنید . والدین برخلاف آنچه که تصور می کنید به صحبت های فرزندان خود گوش فرا می دهند. در عین حال می توانید معلم ها و همکلاسی ها و سایر مردم را توجیه کنید تا مثل خود شما سبز شوند.

یکی از راه های بسیار عالی برای ایجاد تغییر در مردم ، پرسش های مختلف از آنان است و این کتاب مملو از توصیه ها و پیشنهادهای مختلف در این زمینه است .

با خواندن این مطالب شما این توانایی را پیدا می کنید که درباره انواع کالاهایی که می خرید ، غذایی که می خورید ، لباسی که می پوشید ، ساختمان ها و وسایل حمل و نقل به تفکر بپردازید و مسایل مختلف آنها را تجزیه و تحلیل کنید .

در مرحله اول معمولاً مردم پاسخ پرسش های شما را نمی دانند ولی با این وصف شاید آنان نیز برای یافتن پاسخ پرسش شما کنجکاو شوند. گاهی پرسش شما در مورد مطلبی است که آنان همیشه به سادگی از آن می گذشته اند، ولی حالا پرسش شما تلنگری است که شاید آنها را به تفکر وادارد. گاهی حتی در مورد پرسش شما کارهایی هم انجام می دهند.

برخورد مردمی که شما را به چشم مردم آزار نگاه می کنند هیچگاه نباید شما را مایوس کند. شما هم اطلاعات زیادی از وقایع موجود دارید و هم قادرید که تغییراتی را به وجود آورید.

مشکل ها و مسایل کره زمین بدون کمک شما از میان نخواهد رفت و چه بسا شما هم بتوانید تغییرهایی را به وجود آورید.

در این جهان همه موجودات زنده مثل یک زنجیر به هم متصل اند. درختان ، هوا ، آب ، گیاهان ، حشرات و حیوانات (که شامل انسان ها نیز می شود) مانند اجزای یک اکوسیستم ، همه به هم

وابسته اند. انسان با تنفس هوای آلوده، نوشیدن آب کثیف و بدون وجود حیوانات و گیاهان مدت زیادی زنده نخواهد ماند. حتی اگر به نظر برسد حذف بخش هایی از یک زنجیره هیچ خدشه ای به حیات بشر وارد نمی کند، ولی باید دانست که آن بخش ها هم زنجیروار روی هم اثر گذاشته و در نهایت به ما می رسد..

یکی از بزرگترین تهدید کننده های کره زمین آلودگی های ناشی از فعالیت های انسانی است که به سرعت در حال فزونی است و اگر همین حالا اقدامی نکنیم، انسان های زیادی دچار آسیب دیدگی های جبران ناپذیری خواهند شد. اما باید دانست جهان جمعیت جوانی دارد و همانطور که در بعضی آمارها اشاره شده است، در دهه ۹۰، جمعیت انسان های زیر ۲۰ سال بیش از نیمی از کل جمعیت کره زمین را شامل خواهد شد.

پس اضافه شدن یک مصرف کننده سبز خیلی مهم است. سعی کنید بعضی از مطالب این مجموعه را به دقت بیاموزید و درباره آنها بیندیشید. مسئولان واحد خود را وادار کنید که بازرسی های زیست محیطی را به اجرا بگذارند. ما چشم انتظاریم تا ببینیم شما چگونه به توافق رسیده اید.

اثر گلخانه ای

اگر به طرز کار و عملکرد گلخانه آشنا باشیم آن وقت درک پدیده اثر گلخانه ای آسان خواهد بود. چنان که در گلخانه باغچه خود یا همسایه تان بنشینید تابش نور خورشید را که از میان شیشه های گلخانه عبور می کند حس خواهید کرد. شما گرم شدن هوا و زمین گلخانه را حس می کنید، گرمایی که سبب رشد گیاهان می شود. در این میان شیشه دو کار انجام می دهد: اول اینکه به نور خورشید اجازه عبور می دهد و دوم از فرار گرما جلوگیری می کند. پس در واقع گلخانه وسیله ای برای جذب گرماست.

کره زمین نیز شبیه به گلخانه ای است که جو آن عملکردی مانند شیشه دارد، یعنی به نور خورشید اجازه عبور می دهد ولی از فرار گرما جلوگیری می کند. وجود جو زمین برای حیات همه موجودات زنده ضروری است زیرا بدون آن زمین بسیار سرد خواهد شد و سطح آن مانند کره ماه خالی از زندگی خواهد بود. امروزه نگرانی هایی به جهت تحولات جو وجود دارد، زیرا آدمی هر روز و هر ساعت، گازهای مختلف شیمیایی را به آن اضافه می کند و در نتیجه در جو، گرمای بیشتری انباشته می شود.

گازهای نامرئی

گازهایی که وارد جو می شود نامرئی است ولی همین گازها یکی از بزرگترین تهدید کننده های محیط زیست بشر است. مهم ترین گاز گلخانه ای دی اکسید کربن (CO_2) است که انسان در هر

بازدم آن را بیرون می دهد (و کیست که بتواند نفس بکشد) ، منشا اصلی آن سوزاندن سوخت های فسیلی (مانند زغال سنگ ، نفت ، بنزین) و چوب است .

گازهای گلخانه ای دیگری که وارد جو می شوند عبارتند از :

- اکسید نیتروژن : این گاز در اثر سوزاندن بنزین در ماشین ها و یا سوزاندن زغال سنگ در نیروگاههای برق تولید شده و وارد جو می شود.

- متان : هنگامی که حیوانات (حتی انسان ها) از خود باد خارج می کنند و یا گیاهان می پوسند این گاز تولید می شود.

- کلروفلور و کربن ها CFCs

آدمی از دیرباز با این گازها سر و کار داشته است. ولی امروزه حجم زیادی از آنها تولید شده و وارد جو می شود. حجم این گازها به طور دائم در حال افزایش است و بدین ترتیب همیشه مقدار کمتری از گرمای خورشید به فضای خارج از جو زمین راه می یابد. نتیجه طبیعی آن گرم تر شدن کره زمین است . این پدیده افزایش گرما را " گرم شدن کره زمین " نام نهاده اند. این تحول هر چند تدریجی است ولی روزی به طور گسترده رخ خواهد نمود.

مردم بعضی از کشورهایی که آب و هوایی سرد دارند (مانند بریتانیا و کشورهای اسکانندیناوی) پیش خود فکر می کنند که چه خوب بود کمی هوای کشورشان گرم تر می شد ولی نمی دانند گرم شدن هوا آن هم فقط به اندازه یکی دو درجه اثرات زیر را بر روی محیط زیستشان خواهد داشت :

- حجم زیادی از یخ های قطب شمال و جنوب ذوب می شود.

- سطح آب در دریاها بالا می آید .

- آب و هوا تغییر خواهد کرد.

بعضی از دانشمندان به این نتیجه رسیده اند که در نیمه اول قرن آینده میانگین سطح آب دریاها نزدیک به دو متر بالا خواهد آمد. نتایج این پیش بینی فاجعه بار خواهد بود. سواحل بسیاری در سرتاسر جهان در زیر امواج آب ناپدید خواهد شد. کشورهایی که پایین تر از سطح دریاهای آزاد قرار دارند مثل بنگلادش (که امروزه نیز دچار سیل های بنیان کن است) و هلند ، نیویورک و توکیو به زیر آب خواهند رفت . آب دریا در مسیر رودخانه ها پیشروی خواهد کرد و نمک موجود در آن تعداد زیادی از موجودات زنده را که در رودخانه یا اطراف آن زندگی می کنند خواهد کشت. وقتی آب و هوا گرم تر شود و جمعیت انواع آفت ها (مثل پشه مالاریا و موش صحرائی) افزایش یابد ، آن وقت صدها گونه حیاتی نابود می شود. اروپا توسط طوفان ها و تندبادهای گرمسیری در هم کوبیده خواهد شد و تهیه غذا بدل به یک مشکل جدی می شود و

کشورهایی نظیر بریتانیا مجبورند از کشورهای دیگر مقدار زیادی غذا وارد کنند ولی آن کشورها نیز ممکن است غذای اضافی برای صادر کردن نداشته باشند، زیرا کشتزارها و مزارع آنها نیز ممکن است دستخوش سیلاب شده و یا توسط پیشروی آب دریاها و خشکسالی های طولانی نابود شده باشند.

باور کنیم یا نه؟

برزیل ۱۰ درصد از کل دی اکسید کربن دنیا را تولید می کند، زیرا سوزاندن جنگل های بارانی را متوقف نکرده است. در آتش سوزی جنگل های آمازون در سال ۱۹۸۷، پانصد میلیون تن گاز دی اکسید کربن وارد جو شد. این مقدار از تمام گاز تولید شده توسط نیروگاههای آمریکا که سالانه مقدار عظیمی برق تولید می کند نیز بیشتر است.

راه حل های طبیعی زمین

گاز گلخانه ای که به طور طبیعی تولید می شود به طور طبیعی هم جذب می شود. آب دریاها حجم عظیمی از گاز دی اکسید کربن موجود در جو را توسط موجودات زنده ذره بینی به نام پلانکتون جذب می کند. پلانکتون ها در آبهای سردتر دی اکسید کربن را بیشتر جذب می کنند، پس با گرم تر شدن جهان به خاطر اثر گلخانه ای، آنها نیز گرم تر شده و جذب دی اکسید کربن توسط پلانکتون ها به شکل نگران کننده ای کم تر می شود.

مراعات و گیاهان به خصوص درختان موجود در جنگل های پهناور مناطق گرمسیری (جنگل های بارانی) هم مقدار زیادی از دی اکسید کربن هوا را جذب می کند، ولی این جنگل ها نیز به خاطر قطع بی رویه و آتش سوزی های پیاپی در حال نابودی است. به علاوه سوزاندن این جنگل ها باعث آزاد شدن مقدار زیادی CO_2 می شود که خود به پیچیده تر شدن مساله کمک می کند، زیرا یکی از عوامل موثر در افزایش اثر گلخانه ای سوختن جنگل های بارانی است.

مصرف کننده سبز چه می تواند بکند؟

راهی وجود دارد، با مصرف برق کمتر می توانید موجب تولید کمتر دی اکسید کربن در نیروگاههای برق شوید، مثلا چراغ و اجاق برقی را وقتی که به آنها نیاز ندارید، خاموش کنید و برای یک فنجان چای یک کتری برقی را روشن نکنید.

خطر در کمین است!

دانشمندان معتقدند که امروزه نیز اثر گلخانه ای ما راتحت تاثیر خویش قرار داده است و به تغییرات آب و هوایی مانند: زمستان های معتدل و تابستان های خیلی گرم که باعث بروز خشکسالی در آمریکای شمالی شده است، تبدیل گندم زارها و چمن زارها به بیابان در اثر سیل های بنیان کن و کشف ماهی های آب گرم (در سال ۱۹۸۷) در آبهای سرد اطراف بریتانیا اشاره می کنند. (این ماهی ها در منطقه دون و کرن وال یافت شده است).

سوراخ هایی در لایه ازن

ازن گازی است نامرئی که از اکسیژن تشکیل شده و در ارتفاع ۲۰ تا ۵۰ کیلومتری از سطح زمین قرار گرفته است. این لایه که زمین را احاطه کرده است ما را از گزند نور خورشید محفوظ نگاه می دارد. لایه ازن مانند یک سپر از ما در برابر اشعه فرابنفش نور خورشید محافظت می کند. مردم برای برنزه شدن پوست خود تحت تاثیر مقدار اندکی اشعه فرابنفش قرار می گیرند ولی اگر مقدار زیادی از این اشعه از جو عبور کند عوارض مختلفی خواهد داشت. انواع بیماری های چشم و پوست و خسارت هایی که به محصولات کشاورزی و ماهی ها و پلانکتونها وارد می شود از این جمله اند.

کلروفلوروکربن ها (CFCs)

انسان با گروهی از مواد شیمیایی که کلروفلوروکربن ها نامیده می شود به لایه ازن آسیب می رساند. کلروفلوروکربن ها استفاده های متنوعی دارد. برای مثال در ساخت شانه های تخم مرغ ، بسته های همبرگر و اثاثیه پر شده از اسفنج و بیش از همه در یخچال ها و دستگاه های خنک کننده و سرماساز و همچنین برای تمیز کردن تراشه هایی که در حافظه کامپیوترها به کار می رود استفاده می شود. دانشمندان درصدد هستند تا واد دیگری را که زیان کمتری دارند به وجود آورند. امروزه هر وقت از قوطی های افشانه استفاده می کنید (حالت دهنده های مو ، خوشبو کننده ها ، خمیر اصلاح و انواع عطر و غیره) در واقع همراه با محتویات قوطی مقداری هم کلروفلوروکربن را وارد هوا می کنید. کلروفلوروکربن ها را برای بهتر پخش شدن محتویات وارد قوطی می کنند. امروزه سعی بر این است که دیگر از کلروفلوروکربن ها در قوطی های افشانه استفاده نشود و مواد جدیدی جایگزین آنها گردد. روی این قوطی ها نوشته شده : بی خطر برای ازن (Ozone friendly).

برای بسته بندی های حاوی CFCs نیز امروزه جانشین های مناسبی وارد بازار شده است .

باور کنیم یا نه ؟

اگر کلروفلوروکربن ها به لایه ازن برسند و جانشین آن شوند ، نزدیک به صد سال وقت لازم است تا تجزیه شده و بی ضرر شوند.

امروزه به جز انواع معدودی ، هیچ یخچالی بدون کلروفلوروکربن ها ساخته نمی شود و تا روزی که همه یخچالها و وسایل سرماساز بدون کلروفلوروکربن ساخته شود راه درازی در پیش داریم.

سوراخ هایی در قطب ها

در سال ۱۹۸۵ دانشمندان پی بردند که لایه ازن فقط نازک نشده ، بلکه واقعاً سوراخ خیلی بزرگی روی قطب جنوب پدید آمده است. این سوراخ تا سال ۱۹۸۷ توسعه پیدا کرد و مساحتی به اندازه کشور ایالات متحده پیدا کرد. در سال ۱۹۸۸ سوراخ دیگری روی قطب شمال کشف شد. این یکی

نیز توسعه پیدا کرد و مساحتی به اندازه گرین لند یافت. بسته به فصل های مختلف سال این سوراخ ها تغییر شکل و اندازه می دهند.

تماس های بین المللی درباره سوراخ های لایه ازن در سال ۱۹۸۸ نتیجه داده و منجر به امضای معاهده ای شد که ۴۰ کشور در آن شرکت داشتند و به معاهده مونترال معروف شد. این کشورها در این معاهده، موافقت کردند که تا سال ۱۹۹۹ مصرف کلروفلوروکربن ها را به میزان ۵۰ درصد کاهش دهند. گرچه مصرف کنندگان سبز، کاهش مصرف CFCs را زودتر شروع کرده اند. اما بعضی از کشورهای فقیر مانند چین و هند این کاهش را غیرمنصفانه می دانند و استدلال می کنند که کشورهای ثروتمند سالیان سال از وسایلی مانند یخچال و افشانه ها استفاده کرده اند و محدودیت استفاده از کلروفلوروکربن ها، آن هم در زمانی که مردمان فقیر به تازگی استطاعت استفاده از این وسایل را به دست آورده اند، منصفانه نیست، این خود نکته در خور توجهی است ولی مشکل های جدیدی را ایجاد خواهد کرد. چین جمعیتی بالغ بر یک میلیارد نفر دارد و اگر همه آنها از یخچالهای حاوی کلروفلوروکربن استفاده کنند به زودی سوراخ لایه ازن بزرگ تر می شود. شاید کشورهای ثروتمند بتوانند هزینه سرسام آور جایگزین کردن مواد جدید، به جای کلروفلوروکربن ها را تامین کنند.

مصرف کننده سبز چه می تواند بکند؟

اگر قرار است یخچال جدیدی بخرید از مدل هایی بخرید که دارای کلروفلوروکربن کمتری است. یا اگر قرار است خانواده شما ماشین جدیدی بخرد از انواعی باشد که کولر ندارد. این کارها کارهایی است که با حفاظت لایه ازن می انجامد.

باران اسیدی

اولین بار در قرن نوزدهم متوجه شدند که بعضی گیاهان و درختان بریتانیا متحمل نوعی زنگ زدگی و پژمردگی خاص شده اند. مردی به نام انگوس اسمیت به جستجوی علت این پدیده پرداخت و عامل این پدیده را باران اسیدی نامید که امروزه نیز به این نام از آن یاد می کنند. در آن زمان مقدار زیادی زغال سنگ در صدها کارخانه بریتانیا سوزانده می شد. امروزه نیز به ویژه در نیروگاه های برق مقدار زیادی زغال سنگ سوزانده می شود. این در حالی است که امروزه علاوه بر زغال سنگ سوخت های فسیلی دیگری مانند بنزین برای ماشین و گاز و نفت برای پخت و پز و بخاری سوزانده می شود. همه این مواد وقتی سوزانده شود دود و بخارات خود را وارد هوا می کند، سوزاندن زغال سنگ گاز دی اکسید گوگرد تولید می کند، سوزاندن بنزین و گاز طبیعی، گاز اکسید نیتروژن به وجود می آورد. وقتی که گازهای دی اکسید گوگرد و اکسید نیتروژن با قطره های ریز آب ابرها ترکیب شود، به صورت اسید سولفوریک و اسید نیتریک در آمده و همراه باران به سطح زمین فرود می آید و بدین ترتیب باران اسیدی تشکیل می شود.

باران مرگبار

شاید باران اسیدی پوست انسان را نسوزاند، ولی برای گیاهان و ماهی ها کشنده است. از دهه ۳۰ به این طرف دریاچه های اروپا به آرامی از انواع ماهی خالی شد. در دهه ۶۰ و ۷۰ تعداد زیادی ماهی از میان رفت و این مطلب آشکارا بر جمعیت جانوران و پرندگان ساحلی که به ماهی ها به عنوان منبع غذایی وابسته اند اثر گذاشته است.

این تنها یک قصه غم انگیز درباره مرگ حیات وحش نیست. رودخانه ها و دریاچه ها که یکی از مهم ترین منابع عایدی و غذایی مردم است توسط باران اسیدی نابود می شود. باران اسیدی درخت ها را از بین می برد، نیمی از جنگل سیاه بزرگ در غرب آلمان، یک سوم جنگل های سوئیس و ۴۰ درصد از جنگل های کشور هلند نابود شده است. میلیون ها هکتار جنگل در اتریش و چک و اسلواکی آسیب دیده است. در بریتانیا نیز جنگل ها از باران های اسیدی آسیب های جدیدی دیده اند.

ساختمان ها و بناهای تاریخی نیز از گزند باران های اسیدی در امان نمانده و دچار خوردگی شده اند. وقتی در اواسط دهه ۸۰ باران اسیدی به بناهای مونترال کانادا هجوم آورد و سنگ ها مثل اسفنج سوراخ سوراخ شد، همه می گفتند که این سنگ ها را مثل پنیر می توان برید.

مصرف کننده سبز چه می تواند بکند؟

با کاستن از مصرف برق می توانید میزان دی اکسید گوگرد تولید شده توسط نیروگاه ها را کاهش دهید. از سفرهای غیر ضروری با ماشین سواری پرهیز کنید تا بدین ترتیب به کاهش اکسید نیتروژن نیز کمک کرده باشید.

بریتانیا عامل تولید مقدار زیادی باران اسیدی است. مقدار گوگردی که نیروگاه های بریتانیا وارد جو می کنند از مجموع کشورهای اروپایی بیشتر است. ولی کشورهای دیگری نیز مانند آمریکا در تولید باران اسیدی سهم هستند. باران های اسیدی آمریکا در کشورهای همسایه اش مانند کانادا فرود می آید و باعث نابودی جنگل ها و دریاچه های کانادا شده است. حتی درختان افرا که برگ آن نشان ملی کانادا است در حال نابودی است. امروزه کشورهای اروپایی در جهت کاهش باران اسیدی همکاری می کنند ولی پیشرفت در این زمینه محتاج زمان و هزینه هنگفتی است.

باور کنیم یا نه؟

در سوئد حدود ۴۰۰۰ دریاچه وجود دارد که عاری از ماهی شده است و ۲۰۰۰۰ دریاچه باقی مانده نیز، به خاطر اثر باران های اسیدی همین مسیر را می پیماید. (تعداد دریاچه ها در کشور سوئد بسیار زیاد است).

تخریب جنگل های بارانی

جنگل های بارانی در اطراف کمربند استوا (نیمگان) یعنی در مناطق گرمسیری رشد و توسعه می یابد. بزرگترین آنها جنگل بارانی آمازون در برزیل است ، اما در نقاط دیگری مانند آفریقا و آسیا و حتی در نقاط دورتر مانند جنوب استرالیا نیز یافت می شود.

جنگل های بارانی منزلگاه میلیون ها نوع گیاه ، حیوان ، پرنده و حشره است . بسیاری از نقاط آن هنوز کشف نشده است. هر کدام از این موجودات زنده نقش خاصی در اکوسیستم خود ایفا می کند و در بافت پیچیده این نواحی هر موجود زنده به موجودات زنده و غیر زنده دیگری وابسته است . ولی این جنگل ها امروزه به خاطر قطع بی رویه و آتش سوزی های فراوان رو به نابودی است .

دلایل مختلفی برای نابودی جنگل های بارانی وجود دارد:

- بیشتر چوب هایی که از درختان (مانند درخت ماهون و ساج) این جنگل ها به دست می آید با ارزش هستند. این چوب ها به کشورهای ثروتمند صادر می شود و از آنها اشیاء مختلفی مانند اثاثیه منزل ، قاب پنجره ، نشیمن توالت ، دسته شیرجوش و ماهی تابه ، حتی اشیاء یک بار مصرف مانند چوب غذاخوری چینی ها ساخته می شود. در بازار به این چوب ها " چوب سخت " مناطق گرمسیری می گویند .

- به دلیل افزایش سریع جمعیت انسان ، جنگل ها را جهت احداث خانه و مزارع می سوزانند.

- زمین جنگل ها را از درخت خالی می کنند تا به جای آنها مراتعی جهت پرورش گله های گاو گوشتی آماده کنند. مقداری از گوشت آنها برای ساخت همبرگر و کنسرو گوشت به مصرف می رسد و یا به کشورهای دیگر صادر می شود.

- دریاچه هایی که پشت سدهای هیدروالکتریک به وجود می آید زمین های وسیعی از جنگل را می پوشانند.

در سال ۱۹۸۸ بیش از هر زمان دیگری در تاریخ ، جنگل های بارانی برزیل تخریب شدند. چنانچه شدت تخریب به همین ترتیب ادامه یابد در ۳۰ سال آینده دیگر درختی در آمازون پهناور وجود نخواهد داشت .

این مشکلی است که باید آن را حل کرد زیرا کشورهای دارای جنگل بارانی مانند برزیل ، حجم عظیمی از بدهی مالی به کشورهای ثروتمند مانند آمریکا و کشورهای اروپایی دارند و ناچارند برای بازپرداخت بدهی های خویش ، چوب و گوشت خود را بفروشند.

اگر جنگل های بارانی نابود شود چه اتفاقی می افتد؟

- درختان ، دی اکسید کربن را جذب می کنند ، پس ما با سوزاندن و قطع بی رویه آنها یکی از دفاع های طبیعی خود را در مقابل اثر گلخانه ای از بین می بریم.
- سوزاندن جنگل ها مقدار عظیمی دی اکسید کربن را وارد جو می کند و بدین ترتیب وضعیت اثر گلخانه ای وخیم تر می شود.
- دیری نمی گذرد که خاکی که توسط ریشه درختان پایدار می شد ، به وسیله باران شسته شود و از میان برود. این پدیده را فرسایش خاک می نامند. خاک شسته شده وارد رودخانه می شود و با مسدود کردن راه آن موجب روان شدن سیلاب های عظیم می شود و تمام روستاها و شهرها را در بر می گیرد. درست مانند حالتی که در بنگلادش رخ می دهد .
- گیاهان معدودی می توانند در جایی که قبلاً درخت بوده و هم اکنون باران تمام مواد مغذی و مقوی خاک را شسته است ، رشد کنند.
- وقتی جنگل های بارانی از میان بروند انواع گونه های حیات وحش (مانند ببرها ، پرندگان ، میمون ها ، پروانه ها ، گوریل ها و غیره) از میان خواهند رفت زیرا این جانوران فقط در محیط جنگل های بارانی می توانند زندگی کنند.
- بعضی از گیاهان موجود در جنگل های بارانی مصارف دارویی دارند. با نابودی این جنگل ها پتانسیل دارویی موجود در آنها که شاید علاج سرطان ، ایدز و بیماری های مرگ آور دیگر باشد نیز از میان می رود.
- جنگل های بارانی ، مسکن مردمانی است که به روش های گوناگون در آن زندگی می کنند. با نابودی جنگل ها ، آنها نیز به همراه دانش ارزشمندشان در مورد نحوه سکونت در این مناطق ، از میان می روند.

باور کنیم یا نه ؟

ژاپنی ها روزانه ۱۶ میلیون جفت چوب غذاخوری دور می ریزند. تمامی این چوب ها از درختان با ارزش جنگل های بارانی مناطق گرمسیری ساراواک ساخته می شود.

اطلاعات کوتاهی از وضعیت محیط زیست جهان

- سطح جنگل های از دست رفته در سالجاری : ۹۵۲۱۱۵۴ هکتار
- گونه های گیاهی از بین رفته در سالجاری : ۱۱۷۳۱۵ گونه
- میزان کویر زایی در سالجاری : ۱۲۵۳۱۳۵۲ هکتار
- مواد سمی رها شده در جهان توسط صنایع در سالجاری : ۸۲۷۸۷۱۰ تن